

Detaljplan för del av Grafiten 1 med flera, Detaljhandel, verksamheter och kontor i Stallbacka

UNDERSÖKNING AV MILJÖPÅVERKAN

Enligt Miljöbalken 6 kap 3-8 §§ ska kommunen genomföra en strategisk miljöbedömning när genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Undersökning av miljöpåverkan är den analys som leder fram till ställningstagandet om en strategisk miljöbedömning behöver göras eller inte. Innan kommunen tar ställning till om en betydande miljöpåverkan kan antas uppstå ska länsstyrelsen ges tillfälle att yttra sig.

Undersökningen av miljöpåverkan för del av Grafiten 1 med flera har genomförts av kommunens sakkunniga tjänstemän tillsammans med planförfattarna. I den aktuella undersökningen har kommunekolog och miljöinspektör medverkat.

Innehåll

INLEDNING.....	2
Detaljplanens syfte och huvuddrag	2
Läge och areal	2
Nuvarande markanvändning	2
Översiktsplanering.....	2
Sammanfattning av undersökningen.....	3
Kommunens preliminära ställningstagande	3
CHECKLISTA MILJÖPÅVERKAN	5

INLEDNING

Detaljplanens syfte och huvuddrag

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för detaljhandel, verksamheter och kontor. Syftet är också att förbättra förutsättningarna för resa med gång- och cykeltrafik samt kollektivtrafik till och från planområdet.

Detaljplanens huvuddrag är att möjliggöra för detaljhandel, kontor och verksamheter inom fastigheten Grafiten 1, område 4.

Planen innebär även att Grafitvägen breddas för att möjliggöra tillgänglighetsanpassade hållplatser, vilket är en följd av ett förväntat ökat besöksflöde i och med planerad dagligvaruhandel. Samtidigt säkerställs en ny gång- och cykelväg som kopplar samman Grafitvägen med befintlig gång- och cykeltunnel under Edsborgsvägen. Detta förbättrar tillgängligheten till närliggande bostadsområden och bidrar till kortare gångavstånd samt stärkt förutsättning för hållbara resor.

Planen medger även tekniska anläggningar i form av en ny transformatorstation inom Grafiten 1, område 1, samt en befintlig avloppstunnel under Grafitvägen.

Läge och areal

Planområdet är beläget i Södra Stallbacka. Planområdets gräns följer till största del fastighetsgränsen till Grafiten 1, område 4. I sydöst omfattar planområdet även del av naturområdet ner mot Edsborgsvägen (väg 45), med syfte att planlägga för ny gång- och cykelväg som kopplar ihop Grafitvägen med befintlig gång- och cykeltunnel under Edsborgsvägen. I detaljplanens norra del inkluderar planområdet även del av Grafitvägen samt del av Grafiten 1, område 1 med syfte att planlägga för yta för nya busshållplatser samt ett E-område för ny transformatorstation.

Planområdet har utökats sedan planbeskedet för att inrymma läge för nya busshållplatser, ny gång- och cykelväg samt ny transformatorstation.

Planområdet är cirka 1,3 hektar.

Berörda fastigheter är Grafiten 1, Stallbacka 3:1 samt Strömslund 3:5.

Nuvarande markanvändning

Fastigheten Grafiten 1, område 4, är idag obebyggt och utgörs till största del av uppfylld mark. Gällande detaljplan medger industri och kontor, men ej detaljhandel eller hotell. I den sydvästra delen av fastigheten finns en vall som består av fyllnadsmassor. Fastigheten angränsar i söder till ett naturområde, som i sydväst har ett tydligt bryn som markerar övergången mellan exploaterad mark och natur. Det är stora höjdskillnader från fastigheten ner mot Edsborgsvägen söder om fastigheten.

Översiktsplanering

I översiktsplanen för Trollhättans stad (2013) är Grafiten 1, område 4, utpekad som verksamhetsområde. Verksamhetsområden beskrivs som ytor där industriverksamheter kan kombineras med kontor, lager med mera. Bostäder och annan känslig markanvändning bör inte tillåtas då det kan påverka industrins pågående och framtida verksamheter negativt.

Grafiten 1, område 4, ligger i södra delen av ett verksamhetsområde som angränsar till bostadsområden i söder. Naturområdet mellan Grafiten 1 och bostadsområdena beskrivs i översiktsplanen som en skyddszon som också bidrar med sammanhängande grönområden i staden. Dessa grönområden bör enligt översiktsplanen bevaras och nya bör skapas kring nya verksamhetsområden.

Utöver markanvändning och områdesvisa rekommendationer anger översiktsplanen nio tematiska strategier. En av dessa strategier är *Bebyggelseutveckling för en blandad, attraktiv och sammankopplad stad*. Här beskrivs att en blandad stad karaktäriseras av att olika funktioner såsom bostäder, arbetsplatser, handel och service finns inom ett begränsat område, eller i en och samma byggnad.

En annan strategi är *Långsiktig resurshållning och minskad klimatpåverkan*. Här beskrivs att man vill minimera transportbehovet i tätorter genom förtätning och service i närheten av bostaden.

Planförslaget bedöms inte stämma överens med intentionerna i ÖP 2013 eftersom den innehåller dagligvaruhandel, vilket är en annan typ av användning som kräver delvis andra förutsättningar än ett verksamhetsområde. Planförslaget går också emot strategierna om blandad stad och minskad klimatpåverkan eftersom den föreslår att detaljhandel lokaliseras i ett industriområde snarare än integrerat med bostäder, vilket medför ett ökat bilberoende.

Sammanfattning av undersökningen

Sammantaget bedöms detaljplanen inte antas medföra betydande miljöpåverkan, förutsatt att föreslagna skydds- och riskreducerande åtgärder genomförs. Påverkan bedöms huvudsakligen vara lokal och hanterbar samt inte av sådan omfattning att planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt miljöbalkens kriterier.

Planen avviker delvis från gällande översiktsplan genom att möjliggöra dagligvaruhandel inom ett område som främst är avsett för verksamheter, kontor och lager. Genomförandet innebär viss påverkan på naturvärden och grönstruktur, bland annat genom exploatering av mindre delar med naturvärdesklass 3 och 4 samt ökad användning av närliggande naturområde. Tillgängligheten till rekreation bedöms samtidigt förbättras genom nya gång- och cykelkopplingar. Planen medför ökad hårdgöring vilket påverkar infiltrationen och bedöms även påverka vattendrag negativt genom ökade föroreningar. Dagvattenutredningen visar dock att påverkan bedöms vara begränsad och acceptabel. Eget bilåkande på bekostnad av mer hållbara transportsätt bedöms gynnas i och med detaljhandel i detta läge, vilket riskerar att motverka miljömål. Detaljplanen medger dock ökade förutsättningar att resa med gång, cykel och kollektivtrafik. Detaljplanen bedöms medföra ökade trafikmängder och därmed ökade utsläpp och buller. Påverkan bedöms dock vara marginell. Markföroreningar hanteras genom sanering där kvarvarande föroreningar bedöms innebära liten risk för människors hälsa och miljön. Risker kopplade till farligt gods bedöms kunna hanteras genom föreslagna säkerhetsåtgärder. Trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter försämrars delvis genom ökad trafik men förbättras samtidigt genom nya gång- och cykelförbindelser och bättre hållplatsläge.

Kommunens preliminära ställningstagande

Kommunen gör med hänvisning till nedanstående bedömning att betydande miljöpåverkan inte bedöms uppstå på grund av planförslagen varför fortsatt strategisk miljöbedömning inte anses nödvändig och en miljökonsekvensbeskrivning behöver inte upprättas.

**Trollhättans
Stad**

Trollhättan augusti 2026

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN
Plankontoret och miljökontoret

Josefin Kaldo
Planchef

Jörgen Olsson
Kommunekolog

Stina Gjertsen
planarkitekt

Oscar Lundin
Miljöinspektör

CHECKLISTA MILJÖPÅVERKAN

Kriterier/frågeställning	Bedömning			
Planering	Ja	Nej	Osäkert	Motivering/Kommentar
Strider planen mot gällande ÖP?	X			I Översiktsplan 2013 – Plats för framtiden, antagen av kommunfullmäktige 2013, är området utpekad som ett verksamhetsområde där det även ska vara möjligt med kontor och lager. Detaljplanen bedöms inte stämma överens med översiktsplanen eftersom den innehåller dagligvaruhandel, vilket är en annan typ av användning som kräver delvis andra förutsättningar än ett verksamhetsområde. Planförslaget går också emot strategierna om blandad stad och minskad klimatpåverkan eftersom den föreslår att detaljhandel lokaliseras i ett industriområde snarare än integrerat med bostäder, vilket medför ett ökat bilberoende.
Kommer planen i konflikt med annan planering, direkt och/eller indirekt?		X		
Innebär planen risk för betydande miljöpåverkan i närliggande kommun/kommuner?		X		
Finns det andra aktuella planer i närheten vars effekter bör vägas in i en samlad bedömning?		X		
Särskilda verksamheter	Ja	Nej	Osäkert	
Syftar planen till att området tas i anspråk för industriändamål, köpcentrum, skidbacke, hamn för fritidsbåtar, hotellkomplex, campingplats, nöjespark, djurpark, spårväg eller tunnelbana enligt 4 kap. 34 § Plan- och bygglagen?		X		
Naturmiljö	Ja	Nej	Osäkert	
Påverkas lagenligt skyddad natur: Natura 2000, riksintressen, reservat, strandskydd, landskapsbilskydd, biotopskydd (även generella) eller föreslagen skyddad natur?		X		

Påverkas i lag skyddade eller särskilt hotade arter (utpekade i EU:s direktiv, fridlysta, rödlistekategori CR, EN, VU)?		X		
Påverkas områden utpekade i standardiserad naturvärdesinventering, klass 1-3?	X			I den översiktliga naturvärdesinventering som tagits fram i samband med Trollhättans stads grönstrukturplan är sydvästra delen av Grafiten 1 utpekad som naturvärde klass 3. Sydöstra delen av planområdet är utpekad med naturvärdesklass 4. Bedömningen är att den berörda delen är av begränsad areal.
Påverkas övrig skyddsvärd natur (naturvårdsprogram, ekologiskt särskilt känsligt område, ansvarsarter, skyddsvärda träd, NT-arter)?		X		
Påverkas känsliga ekologiska, hydrologiska eller geologiska processer, eller speciella livsmiljöer av värde för biologisk mångfald?		X		
Påverkas grönstruktur/gröna kilar som kan utgöra spridningsvägar för djur och växter?	X			Detaljplanens genomförande innebär också att den identifierade potentialen att knyta ihop grönområdet sydväst om planområdet med grönområdet längre norr ut går förlorad. Dessa möjligheter har till viss del byggts igen i och med ny bebyggelse inom Grafiten 1, område 1.
Rekreation och friluftsliv	Ja	Nej	Osäkert	
Påverkas lagenligt skyddade områden (naturreservat, strandskydd), riksintresse för friluftsliv eller föreslagna skyddad natur?		X		
Påverkas värdefullt rekreationsområde (friluftsplan, vandringsleder med mera)?		X		
Påverkas något lokalt grönområde, dvs område av värde/potentiellt värde för rekreation men som ej finns utpekad?	X			Genom naturområdet sydväst om planområdet finns en upptrampad spontanstig. Detaljplanens genomförande förväntas leda till ökad användning av spontanstigen. Bedömningen är att detta inte blir problematiskt för naturområdet så länge inga åtgärder, så som trygghetsröjning, görs i naturområdet.
Påverkas tillgänglighet till grönområden eller rekreation?	X			Tillgängligheten till grönområden och rekreation påverkas till viss del. Detaljplanen möjliggör en ny gång- och cykelväg, vilket förbättrar kopplingarna i området och kan

				uppmuntra fler att gå eller cykla. Detta kan i sin tur stärka möjligheterna till vardagsnära rekreation, då fler rör sig till fots eller med cykel i anslutning till grönstrukturen.
Vatten	Ja	Nej	Osäkert	
Påverkas sjö, vattendrag eller våtmark genom utsläpp, mekaniska ingrepp, ändrade flöden eller sedimentation?	X			Detaljplanens genomförande bedöms öka både halter och belastning av vissa föroreningar. För majoriteten av dessa ämnen ligger halterna dock fortsatt med god eller mycket god marginal under gällande riktvärden och miljökvalitetsnormer (MK) även efter exploatering och rening. De ämnen där MKN överskrids förekommer redan idag i halter över normerna, vilka dessutom är mycket lågt satta i förhållande till vanligt förekommande halter i dagvatten. Den tillkommande belastningen på Göta älv bedöms vara mycket liten i relation till den totala belastningen på vattenförekomsten och påverkar inte möjligheterna att uppnå eller bibehålla god ekologisk och kemisk status. Sammantaget bedöms därför den ökade belastningen vara godtagbar, särskilt då ytterligare rening inte anses motiverad ur ett kostnads- och nyttoperspektiv.
Påverkas vattenskyddsområde eller annan vattentäkt?		X		
Förändrade infiltrationsförhållanden?	X			Planen medför ökad hårdgöring vilket påverkar infiltrationen och bedöms även påverka vattendrag negativt genom ökade föroreningar. Dagvattenutredningen visar dock att påverkan bedöms vara begränsad och acceptabel.
Förändras grundvattennivån?		X		
Leder planen till permanent byggnation i vattenområde? Ex. kaj/brygga, bro etcetera		X		
Finns en risk att gällande miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. MB kommer att överskridas?		X		
Påverkas status enligt vattenöversikten?		X		
Innebär planen markavvattning eller vattenverksamhet?		X		

Berörs befintligt markavvattningsföretag?		X		
Kulturmiljö	Ja	Nej	Osäkert	
Påverkas område/objekt av riksintresse för kulturvärden?		X		
Påverkas byggnadsminne?		X		
Påverkas fornlämningar/kulturlämningar?		X		Det finns ett antal fornlämningar i anslutning till området. Bedömningen är att fornlämningarna inte kommer att påverkas av detaljplanen.
Påverkan på område/objekt i kulturmiljöprogram eller bebyggelseinventeringen?		X		
Påverkas övrigt skyddsvärt kulturlandskap eller område/objekt med stora kulturvärden?		X		
Påverkas område/objekt av industriminneskaraktär?		X		
Stads- och landskapsbild	Ja	Nej	Osäkert	
Sker betydande förändringar i stads- eller landskapsbild?	X			Planens genomförande innebär att området kring Grafiten 1, område 4, får en mer blandad användning än tidigare avsett, med inslag av detaljhandel utöver verksamheter. Detta förändrar områdets karaktär från ett strikt verksamhetsområde till en mer varierad stadsbild med ökad aktivitet.
Påverkas område med värdefull eller karaktäristisk landskapsbild?		X		
Påverkas element som är viktiga för stads- och/eller landskapsbild?		X		
Hushållning med naturresurser	Ja	Nej	Osäkert	
Påverkas område som är värdefullt för annan markanvändning i eller utanför planområdet, direkt eller indirekt (jordbruksmark, skogsmark, vattenskyddsområde etcetera)?		X		

Gynnas eget bilåkande på bekostnad av gång-, cykel-, eller kollektivtrafik?	X			Detaljhandel i detta läge innebär att de flesta sannolikt väljer att ta sig till området med bil. För att öka förutsättningarna för gång- cykel och kollektivtrafik säkerställer detaljplanen en ny gc-koppling samt möjlighet till bättre hållplatsläge på Grafitvägen. Bedömningen är dock att planen som helhet gynnar eget bilåkande på bekostnad av gång-, cykel- och kollektivtrafik.
Hälsa och säkerhet	Ja	Nej	Osäkert	
Risk för översvämningar? Instängda områden - skyfall, höga nivåer i sjöar och vattendrag		X		
Risk för skred, ras eller erosion?		X		
Förekommer radon i potentiellt hälsoskadliga mängder?		X		Enligt kommunens inventering av markradonrisker från 1988 bedöms risken som låg till normal inom planområdet.
Risk för att marken är förorenad?	X			Markundersökningarna från 2019 och 2026 visar förhöjda halter av bland annat PAH, tungmetaller och PFAS, där vissa halter överskrider riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM) och i vissa fall även riktvärden för farligt avfall. Det har även påträffats ferrokalk och ferrokromslag inom området. I markmiljöundersökningen från 2026 bedöms det vara möjligt att lämna kvar delar av föroreningarna om stora delar av marken blir hårdgjord och risken för människors hälsa och miljö bedöms vara liten vid den planerade markanvändningen.
Överskrider rikt- och gränsvärden för trafikbullernivåer?		X		För industri-, kontors- och handelsändamål bedöms nivåerna vara acceptabla utan behov av särskilda bulleråtgärder.
Riskerar bullernivåerna att försämrast med förslaget?	X			Planförslaget bedöms medföra ökad trafik till- och från planområdet vilket riskerar att försämrast bullernivåer. Bedöms inte påverka känslig markanvändning.
Risk för störande vibrationer?		X		
Ligger planområdet i/invid utpekad transportled för farligt gods?	X			Planområdet ligger nära Edsborgsvägen som är en utpekad transportled för farligt gods. En riskutredning har tagits fram som underlag till detaljplanen för att möjliggöra omhändertagande av eventuella olycksrisker kopplade till transport av farligt gods på Edsborgsvägen. I utredningen bedöms riskerna som acceptabla förutsatt att riskreducerande åtgärder implementeras.

Risk för utsläpp av farliga ämnen vid trafikolycka?	X			Riskutredningen bedömer även risk för utsläpp av farliga ämnen. Se bedömning ovan.
Påverkas trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter?	X			Trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter försämras längs Grafitvägen. Detaljplanens genomförande bedöms medföra ökad trafik och ökad logistiktrafik till och från planområdet. Trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter bedöms förbättras genom ny gång- och cykelkoppling mellan Grafitvägen och gångtunneln samt ett bättre hållplatsläge längs Grafitvägen.
Förekommer elektriska fält eller magnetfält som kan ge upphov till hälsoskadlig exponering?		X		
Risk för bländande ljussken?			X	Detaljplanens genomförande kan antas medföra ökad ljusförorening i närområdet, bland annat genom belysning på parkeringsplatser, skyltbelysning, och ökad trafik. Bedömningen är att inga närliggande bostäder kommer påverkas. Närliggande naturområde är klassificerad som hög hänsyn enligt riktlinjer för ljusföroreningar, varför placering av ljuskällor bör beaktas.
Risk för skuggor?		X		
Underskrids rekommenderade skyddsavstånd (miljöfarliga verksamheter, kraftledningar, hästgårdar etcetera)?		X		
Luft	Ja	Nej	Osäkert	
Ligger planområdet inom område som påverkas negativt av utsläpp från trafik?	X			Planområdet ligger nära Edsborgsvägen. Föreslagen markanvändning är dock mindre känsliga för nedsatt luftkvalitet eftersom exponeringstiden är kortare för besökare och personer vistas mest inomhus i ventilerade miljöer.
Leder planens genomförande till ökade utsläpp från trafiken?	X			Detaljplanens genomförande bedöms leda till ökad trafik till och från planområdet, samt gynna eget bilåkande på bekostnad av mer hållbara trafikslag. Detta leder i sin tur till ökade utsläpp från trafiken. Ökningen bedöms dock vara begränsad och lokal.
Berörs planområdet av andra utsläpp, till exempel från industriella processer? Kan även exempelvis vara stark lukt	X			Planområdet kan beröras av andra utsläpp eftersom det ligger i ett område som medger industrier. Se resonemang angående

				föreslagen markanvändnings känslighet för nedsatt luftkvalitet.
Överskrider nationella rikt- och gränsvärden och miljö kvalitets-norm?		X		
Nationella, regionala och lokala miljömål	Ja	Nej	Osä-kert	
Finns det risk att projektet åstad-kommer effekter som motverkar de nationella, regionala eller lokala miljömålen och därmed en hållbar utveckling? Se varje mål nedan:	X			Se bedömning nedan.
Generationsmålet	X			Detaljplanens genomförande riskerar att gynna eget bilåkande, vilket kan leda till ökat transportarbete och högre utsläpp av växthusgaser samt luftföroreningar. En så-dan utveckling motverkar generationsmå-lets intentioner om att minska klimatpå-verkan, skapa en hälsosam livsmiljö och främja hållbara konsumtions- och trans-portmönster. Ökade trafikmängder kan även bidra till att befästa bilberoende strukturer och där-med försvåra omställningen till ett mer re-surseffektivt och klimatanpassat samhälle. Sammantaget innebär detta att detaljpla-nen kan medföra effekter som motverkar måluppfyllelsen av generationsmålet.
Begränsad klimatpåverkan	X			Detaljplanens genomförande riskerar att gynna eget bilåkande och öka utsläpp från trafik.
Frisk luft	X			Detaljplanens genomförande riskerar att gynna eget bilåkande och öka utsläpp från trafik.
Bara naturlig försurning		X		
Giftfri miljö		X		
Skyddande ozonskikt		X		.
Säker strålmiljö		X		
Ingen övergödning		X		
Levande sjöar och vattendrag		X		
Grundvatten av god kvalitet		X		
Myllrande våtmarker		X		
Levande skogar		X		
Ett rikt odlingslandskap		X		
God bebyggd miljö		X		
Ett rikt växt- och djurliv		X		